

Pääkirjoitus:

Auto, tekniikka ja kuljetus 06/2018 **Häirikkö taskussa**

Viime vuosisadan puolella villeimmät visiot 2000-luvun liikenteestä pitivät yleensä sisällään lentäviä autoja. Liikenteen automatisaatio ja sähköistyminen on saattanut jossain tulevaisuuden hahmotelmissa esiintyä, mutta niistä on puuttunut maailmaa, kuten myös kuljetusalaa, uudella vuosituhanella erittäin dramaattisesti vaikuttanut internet ja sen ihmisten käsiin kiinni kasvanut etäispesäke - älypuhelin. Älypuhelimien merkityksen kasvua on ollut vaikea ennustaa vielä kymmenen vuottakin sitten, jolloin tietoverkkojen asema yhteiskunnassa oli jo sementoitunut. Daimlerin tulevaisuuden kuljetusten ja logistiikan osaston johtaja Steffen Kaup kuvaakin tämän lehden sivuilla (s. 45) älypuhelinta moniin aloihin vaikuttavaksi uudeksi teknologiaksi, joka luo disruptiota eli häiriötä markkinoille. Kaupin mukaan disruptiot muuttavat maailmaa trendejä nopeammin, koska uutta teknologiaa käyttävät markkinahäiriköt pakottavat muut seuraamaan perässä.

Taskussa mukana kulkevan minitietokoneen vaikutus ei jää pelkästään sen ihmisistä keskittymishäiriöisiä tekeviin ajantappamisominaisuuksiin. Sillä on todellisia käytännön vaikutuksia kuljetusalallakin. Hyvä esimerkki on Uber, joka tuli ryminällä monen maan taksimarkkinoille ja on pakottanut vanhat toimijat seuraamaan mobiilipalvelun kehittämisessä. Uber osasi hyödyntää älypuhelinta ja valtasi markkinoita salamannopeasti.

Autoille kehitetään tällä hetkellä kilpaa erilaisia toimintoja ja sovelluksia, joissa hyödynnetään älypuhelimien käyttöä. Esimerkkeinä ajoneuvon polttoainetilanteen ja muun diagnostiikan seuranta, etälämmitys, seurantamahdollisuus varkaustapauksissa ja niin edelleen. Monet kyseisenlaisista sovelluksista toimivat jo itsessään hyvin hyötyajoneuvopuolellakin ja kaupallisille kuljetuksille kehitetään myös omia sovelluksia.

Älypuhelin on vaikuttanut jopa liikenneyritysten toimintaan. Laajemmatkin liitettävyyteen liittyvät ekosysteemit perustuvat enenevässä määrin älypuhelimille tai hyödyntävät osittain niitä. Henkilöautojen yhteiskäyttöpalvelut esimerkiksi nojaavat pääasiallisesti älypuhelimien käyttöön. Vastaavanlaisia palveluita ollaan kehittämässä myös hyötyautopuolella tai esimerkiksi varaosille.

Kuljetusyrityksen verkon, kaluston ajotietokoneiden ja kuljettajien älypuhelimien yhdistäminen tarjoaa huimia mahdollisuuksia kuljetusten, ajoneuvojen ja rahdin seurannalle, suunnittelulle sekä viestittelylle.

Älypuhelinsovelluksien ominaisuuksia oikealla tavalla hyödykseen käyttävä yrittäjä voi parhaassa tapauksessa saada toiminnastaan irti huomattavasti lisäarvoa, kyseisenlaisen sovelluksen kehittäjä taas jättipotin.

Älypuhelinien ja liitettävyysspalvelujen kuljetusyrityksen toimintaan mukaan ottaminen ei ole ongelmattonta. Ilmiselvää ja erittäin vakava haitta näkyy teillä, kun kuljettajien huomio on tien sijaan hohtavassa ruudussa (s. 18).

Kuljetusyrittäjän tulee myös osata valita omaa toimintaansa tukevia palveluita, mikä voi osoittautua hankalaksi. Uusia sovelluksien ja erilaisten liitettävyysspalvelujen määrä kasvaa nimittäin vauhdilla. Älypuhelinsovelluksen ei kuitenkaan ole tarkoitus tuottaa häiriötä yrityksen ydintoimintaan.

Kehitys ei tule pysähtymään älypuhelimeen. Tulevaisuuden kuvaa ratkaisevasti muokkaavaa teknologista häirikköä on lähes mahdotonta ennustaa. Lähitulevaisuuden liikenteen kehityksestä voidaan perustellusti tehdä tarkasti luotaavia ennustuksia, mutta vaikeampaa onkin kuvitella, miten liikennejärjestelmä toimii viidenkymmenen vuoden päästä. Millä ja miten liikutaan? Kuka ajaa? Toivottavasti on ainakin lentäviä autoja.